

Sygn. akt V CSK 432/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa K. M., K. M. i M. M.

przeciwko [...] W. S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 lutego 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki K. M.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i  
zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1800 ( jeden  
tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 lutego 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 lipca 2013 r. w ten sposób, że zmniejszył zadośćuczynienia przyznane powodom: K. M. z kwoty 100 000 zł do kwoty 60 000 zł, K. M. z kwoty 120 000 zł do 50 000 zł i M. M. z kwoty 50 000 zł do kwoty 30 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 stycznia 2011 r., oddalił w pozostałym zakresie apelację pozwanego [...] W. S.A. w W. i orzekł o kosztach procesu. Zadośćuczynienie przyznane zostało powodom na podstawie art. 446 § 4 k.c. w związku z krzywdą jakiej doznali na skutek śmierci w wypadku drogowym męża K. M. i ojca pozostałych powodów – T. M.. Kwoty przyznane przez Sąd I instancji Sąd odwoławczy – po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego - uznał za wygórowane i źle wyważone pomiędzy powodami.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniosły powódki K. M. i K.M. zaskarżając go w części zmieniającej w stosunku do nich wyrok Sądu Okręgowego i zarzucając naruszenie art. 446 § 4 k.c. przez błędną wykładnię. Skarga Kasacyjna K. M. została prawomocnie odrzucona przez Sąd Apelacyjny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Powódka K. M. powołała przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Jako istotne zagadnienie prawne wymagające wyjaśnienia wskazała potrzebę ustalenia

kryteriów oceny rozmiaru krzywdy doznanej wskutek śmierci najbliższego członka rodziny, a jako przepis prawny wymagający wykładni - art. 446 § 4 k.c. Obydwie wskazane przesłanki odnoszą się więc do tej samej kwestii - określenia kryteriów, jakie powinny być brane pod uwagę przy ocenie rozmiaru krzywdy i ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, co do których - według skarżących -w orzecznictwie występują rozbieżności.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Skarżący powinien zagadnienie to precyzyjnie sformułować, wskazując przepis prawa, z którym jest związane i argumenty prawne, które prowadzą do powstania wątpliwości co do właściwego sposobu jego rozumienia lub stosowania w określonych, uogólnionych stanach faktycznych (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11). Istotne zagadnienie prawne nie występuje, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą ważne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Problem wskazywany przez skarżące był już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi orzeczniczych Sądu Najwyższego, które doprowadziły do wykształcenia się wykładni przyjmującej, że na rozmiar krzywdy mają wpływ przede wszystkim wstrząs psychiczny i cierpienia wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, wiek pokrzywdzonego i jego zdolność do zaakceptowania rzeczywistości oraz umiejętność odnalezienia się w niej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, Lex nr 898254, z dnia 20 grudnia 2012 r., IV CSK 192/12, Lex nr 1288712, z dnia 10 maja 2012 r., IV CSK 416/11, Lex nr 1212823). Sąd Najwyższy podkreślił też nieusuwalność trudności w określeniu wysokości odpowiedniego zadośćuczynienia, ze względu na to,

że niemożliwe jest ustalenie jednolitego miernika cierpienia i każdy przypadek musi być rozpatrywany indywidualnie i odrębnie, przy uwzględnieniu wszystkich istotnych okoliczności, przy czym ocena powinna opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie tylko na subiektywnych odczuciach pokrzywdzonych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2012 r., IV CSK 426/11 i z dnia 7 marca 2014 r., IV CSK 374/13, Lex nr 1438653). Przedmiotem oceny była także prawidłowość odwoływania się do kryterium „przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa”, którą Sąd Najwyższy uznał za punkt odniesienia o charakterze uzupełniającym, nie mogący pozbawić zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2014 r., V CSK 418/13, Lex nr 1504854, czy z dnia 14 stycznia 2012 r., I PK 145/10, OSNP 2012/5-6/66).

Wśród przytoczonych czynników rzutujących na rozmiar cierpienia mieszczą się wskazywane przez skarżące elementy rzutujące na ich indywidualny wymiar bólu, nie można więc podzielić stanowiska, że niniejsza sprawa umożliwi rozwiązanie problemów dotąd niewyjaśnionych i doprowadzi do wyłożenia przepisów budzących poważne wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie. Przytoczone przez skarżące orzeczenia sądowe nie dowodzą istnienia rozbieżności, wyrażają zasadę indywidualizacji zadośćuczynienia i niemożliwą do wyeliminowania ocenność wysokości tego świadczenia.

Z przytoczonych względów powołane we wniosku przesłanki nie uzasadniają przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Okoliczności sprawy nie wskazują także na występowanie innych przesłanek z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., wobec czego należało odmówić przyjęcia skargi powódki do merytorycznego rozpatrzenia (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

Na wniosek pozwanego zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398<sup>21</sup> k.p.c. oraz § 2 i § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490).